Массе а мехкий пролетареш, вlашlагlкхета!

СЕРЛОЙ

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-Гlалгlай обкома,
Нохч-Гlалгlай АССР Лакхехьарча Советеи Минис.рий Советеи орган
(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газета арадувл 1923 шера денз ● ШОАТТА, 11 август, 1973 шу. ● № 96 (5357). Мах 2 кеп.

КПСС ЦЕНТРАЛЬНИ КОМИТЕТЕИ СССР МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ

КПСС ЦЕНТРАЛЬНИ КОМИТЕТОН СССР МИНИСТРИЙ СОВЕТОН ТIАИЙЦАБ «1973 ШЕРА ШЕКАРА СВЕКЛА ХЬУВКЪАМ ШИЙ ХАННАХЬА ЧУЭЦИЛГЕИ, ДIАХЬОЛГЕН, ЧАКХБОАККХИЛГЕИ IАЛАШДАРА ДЕ ДЕЗАРИЙ ХЬАКЪЕХЬА» БОЛА СОЦАМ

Соцам тIа белгалдоаккх, 1973 шера шекара свекла йоаккхийра алсамдаккхара колхозхошца, совхозхошца болхошца, специализированнийца, совхозашца, межхозашца, парттийнийца, советскийца, юртбоахамеи органаша боккха болх бан хилар. Из бахьан долаш дика хьалаш хьажиннад шекара свекла кийчъяран шекар даккхарг йола халкъбоазма плана заданеш кхочашан тIехххоачашн яра. Хlанз керттера деккар сенах латт аьлна, из латт кхебаь берриг хьувкъам хоза вlашtIехьдаккх, лоаилача хана чуэнарахь, шиг ханнахьа дIа а йихьа шекара свекла чакхйоаккхилга IалашдарахI.

Партийнн, советскн, юртбоахама, заготовительнн органийн, колхозийн, совхозийн, шекар доаккхача заводийн, свекла дIаийеча пункташ, специализированнийн, машиннахьчеи автомобильнин транспорта болхлоа лоарIамера деккар да 1973 шера хьувкъама шекара свекла дикагIа хьалаш ца чуэнилга, свекла чуэнача машинехи транспортни средствеи ахь оьсарлегIа пайда эцилга, кхай тIера денз шекар доаккхача заводаша дIаIаьнна свекла чуэнача къаьстера чуэнача звеньай болх вlашtIехьбоаккхилга, шекара свекла ца йойтагIа, шекар доаккхача заводашка йох шекар дуккагIа доаккхилга, шекара свекла кийчъяран шекар даккхаран йола халкъбоахама плана заданеш кхочашн тIехххоачаш елга Iалашдар.

КПСС ЦК-ася СССР министрий Советеи РСФСР Министрий Совет, Украинна компарте ЦК-ан Украинскн ССР Министрий Совете, Белорусск компарте ЦК-ан Белорусскн ССР Министрий Советн, Казахстана компарте ЦК-ан Казахскн ССР Министрий Советн, Грузне компарте ЦК-ан Грузинскн ССР Министрий Совети, Литва компарте ЦК-ан Литовскн ССР Министрий Советн, Молдавне компарте ЦК-ан Молдавскн ССР Министрий Советн, Латве компарте ЦК-ан Латвийскн ССР Министрий Советн, Киргизне компарте ЦК-ан Киргизскн ССР Министрий Совети, Армене компарте ЦК-ан Армянскн ССР Министрий Советн, СССР юрта боахамн Министерство, СССР кхачап промышленноста Министерство, СССР заготовкай Министерство, Союзсельхозтехника, свеклаш дIаоьча районий парте крайкомаш, обкомаш, райкомаш, автономни республикий министрий советаш, крайисполкомаш, облисполкомаш деккарийца яьI Iалашце:

Шекара свекла чуэца долладалаеьча свеклаш дIаоьча боахамашца юрта хlотторан, свекла чуэца комбайнаш, свеклопогрузчикаш, свекла чуэца къьйола машинаш, автомобилаш, трактории прицепаш кийча хlилийта, даьха говзал йоаь механизаторан свекла чуэнача агрегаташ тIа хозначе:

Тlехьа тIа оьлаш кулгаца пIенде дезаргдоаьш шекара свекла поточни потсчно - переваточни хьисапе чуэцилгеи, ду хьисапе чуэйца свекла шекар доаккхача заводий свекла дIаийеча пункташа хьавчуэнилгеи шерра кхъедоаладе:

Кхай тIера денз свекла дIаийеча пункташка хьаккаччаца дола наьхьаш, подъезднн наьхьаш, тIаьш кийча хlилийта, цIьстарра свекла хьарра хьоьаьн курбоаш трассаш дикача хьалх хlилийта:

Шекара свекла халдаиза приемни пункташка къьккхуьлаеи массе таймарча транспортни средствеш тIара из механизированни хьисапе Iойоасселегн вlашtIехьдаккхар;

доаккъара лаьрхIа пайда эца а па юташ, промышленни посевшкара хьайоаг1а еррига шекара свекла шекар доаккхача заводашка йоаккъара;

Союзни республикай Министрий Советашта боьху енна свекла дIаоьча районашка 1973 шера хьувкъама шекара свекла дIахьара 40 денга кхечача ха йолаш недостаточни кара яр па- па доаьшш еррига учреждений, организацеи муьх кхуьхьача автомобилеи бортовн автотранпееки пайда эца, водительски составе ремонтни средствашн а йолаш.

Машиннаhька Министерствен СССР кхачап промышленнота Министерствен декларийла:

1974 шера 15 январь хьаТIаккхалачлехь дуккагIойола шекара свекла чуэйца яргхлар тергкал а деш, шекарн свекла шекар доаккхача заводашка дIаьхьара вlашн дага бахьна план чоагIъе;

борташ («верхушкаш») тIаеIга, ча 4-ca йолча ахьаторнн цIе кхочача кхIчалца хьаьнналъеи цар доагача маршрутташцеи, хIъьта ишгта хьайоаца цIиташ оттаьча ахьаторнн маршрутташеи 1973 шера шекара свекла дIаьхьоьа тIа вlашtIехьбаккха»;

«Верхушкаш» балха графикашн норматашцн 1973 шера 15 сентябрь хьаТIаккхачлехьа чоагIъе, шарех махкала бизаргIа пайда эцилга Iалашде.

СССР кхачап промышленнота Министерствеи деккарийла:

1973 шера 15 августе уж ханаче йоаь цIераргIоа колхозо, 438 тоннн ехкача «Юбилейный» совхозо, 132 тоннн ехкача «Советская Россия» яхача колхозо, кхIчабр.

Ялат толамца чуэйца а дахьха, районе ахархочна шерра дIаболабабьб пятилетка дIъзагIча шера ялат дIадерл, лаьтта кийчдара болх, доаккъар кийчдара, Iа даккхара хьайбашта кийчо яра, бахьанадараш чуэца балхаш а кхIдола юртбоахама балхаш а ду.

Ю. СУХОРУКОВ,
КПСС Грозненски райкома секретарь.

Ш. ДУРДИЕВ,
райсовета исполкома председатель.

С. МИЗАЕВ,
юртбоахама а заготовкай а профсоюза РК председатель.

Х. ДЕНИЕВ,
ВЛКСМ райкома секретарь.

КЪАХЬЕГАМА котало яьккхай

КПСС XXIV-ча съезда решенеи «1973 шера ялаги кхийола лаьттан тIара йоаха продуктаин дуккагIа яхара а кийчъяра а йоле Ерргеозоюзни социалистически яхь йоаржарна хьакъехьара» КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК соцами кхоачаш а беш, Грозненски района колхозашеи совхозашеи кхъьехьгама котало яьккхай, кхы дуккагIа йоаь 50 эзар кубически метр йола, емкость А. Шерипова цIерагIча межхьаьтта чакхдоахача заводера Г-39-40 яха установка. Грозненски газ чакхйоахача заводь объекташ, Грозненски химически комбинатера керда производственни мощносташ. Хьал а яь болх бе йолаялийтай Эльдаровн Старогрозненски яхача межхьаьтта дохача моттигашкара тIоаналлкара лаьрхIа лоаттара йоле системаш.

Ца юкъа болх бе йолаялийтай Город Малгобекера маьхх ю завод, Урус-Мартанера швейни фабрика. Петропавловка яхача кирпичь заводе Шолжа тIа гIий тиллад; машиннаьхьа сортировочни почтамт, город Грозне хьалъай торговни центр, бIаь менгена лаьрхIа йола туберкулезни больница. Гудермесе йиллай путепровол. Хьаллад нах чубахь цIенош 345 эзар квадратни метр дуккагIа хиннад. Пяч. чахьалкхен - капиловеней - котах хьалъай 13300 моттиг йола 11 школа, 2000 моттиг йола деша даха ха йовцача берий учреждене.

Юрта боахаме хьалъай керда хьайбай комплексаш, цIицебфарикаш, шиг дехка майдаш кийчъяй. Хlанз вай республике хьалъеш я дуккъа гIишлош. Городашка, юрташка хьалъеш латт промышленни предприятеш, наха чубаха цIенош, школаш, больницаш. Хьалъеш латт коммунальни боахама, культурно-бытови гIулакхаша йоле объекташ. Карзер-заведеш латт хlш дехка керда майдаш.

Кхъьехьгамхой вахара хьалаш цIераргIоа терагIа толлуш лаьтт: квартиршка газ чуехь, водопроводеи канализацеи керда лиией ех, дуккагIа хулаш латт трамвайн дела наьхьаш, бомкхагIа хулаш латт гIишлой индустреи гIишлой материалийн промышленноста предприятей мошносташ.

Реконструкци а еш шеръеш а Грозненра Старопромысловски районерн город Назранерн кирпишкаш ю заводаш; Грозненски № 1 йола гIишлой материалий комбинат, город Аргунера карьер. Город Аргуне хьалъе йолянай крупнопанельни домостроение керда йоккхи завод. Карабудахе хьалъь йоаллаш латт бомкха жагIан-гIумара завод.

Межхдаьттахимически, газ чакхйоахача промышленноста объекташ, наха чубаха цIеноп хьалдеча къьхьегаш я лакха квалификацни йола болхлой кадраш. Дукхаха эзараш болча гIишлонхой коллективна юкъе хьалха латтачарех ба Нохч-Гlалгlай гIишлошеча управленне СМУ-4 комплексни бригада бригадир Ш. Хаважев, СМУ-1 монтажникий бригада бригадир А. Хашуев, СМУ-7 каменщикий бригада бригадир М. Астахов, «Чеченгисельстрой» трестан ПМК-105 каменщикий бригада бригадир П. Черепкин, СМУ-3 слесарий - монтажникий бригада бригадир Р. Довлетбиев, ПМК-557 Веденски гIишлошеча участкера комплексни бригада бригадир Х. Хамзатханов, цу СМУ бригадир нов. Сапаева, «Севкавнефтегазстрой» объединенне СУ-7 штукатурий бригада бригадир Е. Хамзаева, кхы дукхха бараш а.

Нохч-Гlалгlайчен гIишлонхоша, монтажникаша чоалхане процышленни сооруженеш хьалъара дика школа чакхъьякхкхай, хьай мехка а доазол арахьара механкашца а лакха оценка еннай цар дахьа гIирсаштa.

Шерагlа производствана юкъе-кхуьлаеи латт бригалин подряд. Н. А. Злобина метода гIа гIишлошеча монтажник организацешка хIанз болх беш я 14 бригада. Хьалхарча ах шера башха дика къьхьегама толамаш дIаоьцаш СССР Минпромстроя карара кара тела Ше байрах енна «Чеченгисстройтранс» автотранспортни объединенне, из советан деннача Нохч-Гlалгlай гIишлошеча управленне СМУ-7, СССР Министрий Совета карара кара тела Ше байрах енна «Чеченгельстрой» треста, Нохч-Гlалгlай гIишлошеча управленне СМУ-3, СМУ-8, УМС «Союзпромэксканавин» Грозненски СУ, «Чеченгазстрой», «Гроэнимефтеспецстрой» трестий, «Чеченнигушводстрой» гIишлошеча управленне. «Минмонтажнеспецстрой» дуккхача организацеи. Цу дахьле «Чеченэлектромонтаж» треста монтажни управленне № 7 йолча треста СМУ. кхъьча организацеи коллективаша.

ИйслагIча пятилетка кхоалагIа, хозздвибеча шера план кхоачашгара поашта пIелгаша с дехьктокхам кхета а беш гIишлонхоша шолй лерргIа нисаш тIадевзаялъеи пятилеткагIа хьалкхаца оттадь дехьраш кхоачандаца новкъарле еш хоза кхочам-бозашараш дIадахара. халахете а хIинъ а тIехьа гIишлош хьалъеча уж дукха ца. Цхьайолча гIишлошеча организацеша кхоачанашеи кхъьгама. Дукха моттигаш нийслу кхоачашдеча гIишлой балхий дIакхел лоха йолаш, из бахьан долаш кхы тIа а материальни къьхьегамеи средствеш дIахьийта еша хул. Наха чубаха хьалдаь цIеноп 3—4-за хьежачул тIехьагIа мара дIаэца йиш йолаш хилаш, цул тIехьагIа а цхьадола кхоачамбоазараш дIадаьлча уж.

гIишлош хьалъераш тIехьабусаш хьара керттерча бахьанех цIе да гIишлошеча организацей база тIехьаюсаш хилар. гIишлошъечаюа къьхьегам эцала вlашtIехьбоах, цхьа болаш ха эсала йолаш, кхоачамхьилгаш хlинъаниш ньиц халача балхашта, экономно-временнын системагIа алаш тедара метод эцала коьхьекуъ болха. Уж а къьхьегла а кхоачамбоанарашн дIадахара-ерита шоьй тороннаи оарагIа яха еза гIишлонхоша, уж дехьаришла да пятилетка кхоалагIча шера планан тIаийца социалистически деккхарашн кхоачандеча деррига шоьй низаши оарагIа даха.

Ер шу чакхдалаеьча болх бе йолаялийта еза Нохч-Гlалгlай цементни завода хьалхара оргIа, Грозненски механизированни заводаца хьа боаьнна объекташ, специализированни ВАЗ, Карабудахеи карьери жагIан гIуми чакхйоаха заводи, Грозненски химически комбинатера мошносташ, Н. Алиеи мозеи А. Шерипова цIерагIча межхдаьтта чакхлоахача заводаца кхар мошносташ, хьалъерша керда культурно-бытови коммунальни объекташ, кхоачашца еза пIелгаш, наха чубаха цIеноп хьалдаро паччахьалкхен лоаттара. Дожххийн бехьтокхамеи деккхарашн хьалгашка латт юртий гIишлонхоша а.

Хьал а яь болх бе йолаялийта езаш я керла тьайбай комплексаш, республика соьхозашкара, колхозашкара хlни дехка майдаш, юрташка поселкашкеи электрификацни газофикацни е еза.

Уж лекарашн толамца кхоачашдара боккха лоаьрхIам болаш гIуларх да гIишлош хьалъеча индустриализацин яр, къьхьегама дикагIа-бар, полносборни гIишлош хьалъаь юкъеххахьар, цун дика лаккхар. Дукхагlа хилийта деза блокех вlашtIехьхкан хьалду цIеноп, керттера теркам тIабахийта деза зволае деталашн конструкцеш лучагIа кийчъяйтара, цунца цхьана кIезнагIа хилийта деза кулгашца деш дола халк балхаш. Гlишлонхой лоаьрхIамера деккар да къьхьегама ресурсех, материалех, дикагIа пайда эцар, сеца латташ балха ха эехьа ца йоьяра методаш юкъеххахьар, йолаш йолча горонех бизза пайда эцар.

Юхььанцара партийн, профсоюзни, комсомольски организацеш, хlама коммунист, шиг и боахамий культурнай деккарайла ба хьалъаь йола объекташ сихгIа дистекхара тIагIерттa къовсам лоаттабабата, пятилетка хоалаеча пера планн тIаийца социалистически деккхарашн толамца кхоачандайта.

Городской районнин партийн организацеина тIахьоькаш лоаттаб бе беш гIишлонхой балха, цар тIагIерттa къовсам лоаттабе беш тIара коллективна бокх ритмично дIаглеоргIоаш гIуларех дIаоьцаш тIехьахкхара, тIаийца декхарашн толамца кхоачандайтара.

Р. ГОЙГОВ,
КПСС Нохч-Гlалгlай обкома гIишлошъечча отдела заведующи.

ВАЙЦИГА—ВЕНГРЕРА ДОТТАГIИЙ

Селхан г. Грозне хьалъар вайца доттагIаца гIулакхаш лелдеча Венгерски Халкъа Республика Комаромски областера кагирхой делегацеи.

Аэродроме хьаьнашта духьал бахабар ВЛКСМ Нохч-Гlалгlай обкома аппарата болхой, г. Грозне общественноста акнаалш, делархой, вайнера хlинъа хьалъеш гIишлой материалийн промышленноста предприятей мошносташ. Реконструкци а еш шеръеш а Грозненра Старопромысловски районерн город Назранерн кирпишкаш ю заводаш; Грозненски № 1 йола гIишлой материалий комбинат, город Аргунера карьер. Город Аргуне хьалъе йолянай крупнопанельни домостроение керда йоккхи завод. Карабудахе хьалъь йоаллаш латт йоккха жагIан-гIумара завод.

Межхдаьттахимически, газ чакхйоахача промышленноста объекташ, наха чубаха цIеноп хьалдеча къьхьегаш я лакха квалификацни йола болхлой кадраш. Дукхаха эзараш болча гIишлонхой коллективна юкъе хьалха латтачарех ба Нохч-Гlалгlай гIишлошеча управленне СМУ-4 комплексни бригада бригадир Ш. Хаважев, СМУ-1 монтажникий бригада бригадир А. Хашуев, СМУ-7 каменщикий бригада бригадир М. Астахов, «Чеченгисельстрой» треста ПМК-105 каменщикий бригада бригадир П. Черепкин, СМУ-3 слесарий - монтажникий бригада бригадир Р. Довлетбиев, ПМК-557 Веденски гIишлошеча участкера комплексни бригада бригадир С. Хамзатханов, цу СМУ бригадир нов. Сапаева, «Севкавнефтегазстрой» объединенне СУ-7 штукатурий бригада бригадир Е. Хамзаева, кхы дукхха бараш а.

Нохч-Гlалгlайчен гIишлонхоша, монтажникаша чоалхане процышленни сооруженеш хьалъара дика школа чакхъьякхкхай, хьай мехка а доазол арахьара механкашца а лакха оценка еннай цар дахьа гIирсаштa.

Шерагlа производствана юкъе-кхуьлаеи латт бригалин подряд. Н. А. Злобина метода гIа гIишлошеча монтажник организацешка хIанз болх беш я 14 бригада. Хьалхарча ах шера башха дика къьхьегама толамаш дIаоьцаш СССР Минпромстроя карара кара тела Ше байрах енна «Чеченгисстройтранс» автотранспортни объединенне, из советан деннача Нохч-Гlалгlай гIишлошеча управленне СМУ-7, СССР Министрий Совета карара кара тела Ше байрах енна «Чеченгельстрой» треста, Нохч-Гlалгlай гIишлошеча управленне СМУ-3, СМУ-8, УМС «Союзпромэксканавин» Грозненски СУ, «Чеченгазстрой», «Гроэнимефтеспецстрой» трестий, «Чеченнигушводстрой» гIишлошеча управленне. «Минмонтажнеспецстрой» дуккхача организацеи. Цу дахьле «Чеченэлектромонтаж» треста монтажни управленне № 7 йолча треста СМУ. кхъьча организацеи коллективаша.

ИйслагIча пятилетка кхоалагIа, хозздвибеча шера план кхоачашгара поашта пIелгаша с дехьктокхам кхета а беш гIишлонхоша шолй лерргIа нисаш тIадевзаялъеи пятилеткагIа хьалкхаца оттадь дехьраш кхоачандаца новкъарле еш хоза кхочам-бозашараш дIадахара. халахете а тIехьа гIишлош хьалъеча уж дукха ца. Цхьайолча гIишлошеча организацеша кхоачанашеи кхъьгама. Дукха моттигаш нийслу кхоачашдеча гIишлой балхий дIакхел лоха йолаш, из бахьан долаш кхы тIа а материальни къьхьегамеи средствеш дIахьийта еша хул. Наха чубаха хьалдаь цIеноп 3—4-за хьежачул тIехьагIа мара дIаэца йиш йолаш хилаш, цул тIехьагIа а цхьадола кхоачамбоазараш дIадаьлча уж.

гIишлош хьалъераш тIехьабусаш хьара керттерча бахьанех цIе да гIишлошеча организацей база тIехьаюсаш хилар. гIишлошъечаюа къьхьегам эцала вlашtIехьбоах, цхьа болаш ха эсала йолаш, кхоачамхьилгаш хlинъаниш ньиц халача балхашта, экономно-временнын системагIа алаш тедара метод эцала коьхьекуъ болха. Уж а къьхьегла а кхоачамбоанарашн дIадахара-ерита шоьй тороннаи оарагIа яха еза гIишлонхоша, уж дехьаришла да пятилетка кхоалагIча шера планан тIаийца социалистически деккхарашн кхоачандайта.

Городской районнин партийн организацеина тIахьоькаш лоаттаб бе беш гIишлонхой балха, цар тIагIерттa къовсам лоаттабе беш тIара коллективна бокх ритмично дIаглеоргIоаш гIуларех дIаоьцаш тIехьахкхара, тIаийца декхарашн толамца кхоачандайтара.

Р. ГОЙГОВ,
КПСС Нохч-Гlалгlай обкома гIишлошъечча отдела заведующи.

СССР БАХАЧА НАХАХ БОЛА

СССР МИНИСТРИЙ СОВЕТЕРЧА ЦЕНТРАЛЬНИ СТАТИСТИЧЕСКИ УПРАВЛЕНЕ ХОАМ

1973 шера 9 августара кхоачаш СССР баха нах 250 миллион саг вар.

1913 шера денз 1973 шерага кхачалца мехка баха нах 90 миллион саг гарга тIахчиттаб, вай мехка тIаденача тIемаех халла тIехьале йиса хинналле а.

	берриге баха нах	городашка бораш	юрташка бараш	малагIа-ных	кхаьнах
1913 ш. шу чакхдоалаш	159,2	28,5	130,7	79,1	80,1
1939 ш. шу чакхдоалаш	194,1	63,1	131,0	93,0	101,1
1959 ш. 15 январь тIахчоа чаш яьча переписачIа	208,8	100,0	108,8	94.0	114,8
1970 ш. 15 январь тIахчоа чаш яьча переписачIа	241,7	136,0	105,7	111,4	130,3
1973 шу долалуш	248,6	146,1	102,5	115,0	133,6

Цу хана чуэь городашка баха нах 18 процентагара 59 процентагара кхоачаш дуккагIа хиннаб.

Городашка баха нах дуккагIа хул городашка естественни тIахетара, юртий пунктех городашкара тIом хилдарца толхаль хиннаб малача нахан кхалнахэи юкъера соотношени. 46 шерага кхоачаш 1959 шу чу а доаьшш кхалнах малача нахарг 7,4 миллион дуккагIа бар. Хlьта 1973 шера августе уж ханаче йоаь кхалнахэи малача нахи цхьатара хилар.

1973 шу долалуш 207 миллион саг, е мехка бахача берригача нахах 83 процент Сайпалъйокха Октябрьски Социалистически революцеи хинначул тIехьагIа баь нах бар.

Общественни производствон къьхьегама оьсарлеи мозазда дегIаухаш хилара ларда тIа СССР цахдаьш лаккху халъха лахара боарам. Бахача пальха хIара сага тIайбаргIа реальни доходаш халха тIехьарча шиъ итт шера кхоьза гарга дуккагIа хиннаб. ЛоарзагIа ца боалаш дегIаух образованеи культурни боарам. Цахдаьш тоаьуш да советски нахь медицински гIулакхаш долга. Нозкал пай мехка паччахьалкхенго дорадеш а могадеш а да. Революцеи хьалехьарча ханаца пийсинча СССР баха нах бовлга 3,5-за, бераш довр — 11-за дуккагIа хIанз деннадаш аьнна кIезиг денна

ЦIЕЙ ДАЬКЪАЛА ХИЛДА ШУН, ГIИШ ЛОШЪЕРА!

НАЗНАЕРЧА ГIИШЛОШЪЕРИЙ ТОЛАМАШ

КПСС Назрановски райкомен райисполкомен дIа-кхоссар чохула Шеча байракхо сийрдаийккхай № 432 йолча ПМК начальника Арчаков Дахьмада кабинет. Дукха за ю тIехьакхоссаршца кхоьера из организацин чIа ца йоаллачу шо йола. Юхьера я ух йIслагIча пятилетка узурна шера шозш кхъ делаг хоьш. хьинар. кхъьсгарна твоичетво йоцаш болча кхъьсгкхаь шар.

Сийрда баьгар цар социалистически яхьа сийг, хьалхарча ах шера. ПланагIа 945 эзар сома маьга болх бе безача гешподрядах пар хьабабу 954 эзар сомага кхььчаб. Хьаьта шоай хинаша деча балхий оьсарле яьш а лаккхагIа.я. ЗаданегIа парга йалахьийта дёна ахча 710 эзар сом долчи, пар из дIаккхочадаьд 760 эзарнега. Йалахьача шера цу юкъа хинначу чуа шкъаеп ахаааен айенай кхььхьсгана оьсарде. Ишта да хIамин кюмбара гIулакх а. Нагахьа сана дIадаха шу алапеп фонда 23 эзар сома эшам болаш ПМК-ас чакхъьккхалаве, тIаьна 6 эзар сом кIоданы цу статьях.

Лоацца аьлча, тешнарчча попъка бахьна болх гIишлошкой шоай халача финиде. Шекиоалийта ши дерриге балхаш 25 декабре чакх а доахаш цар шоай социалистически дёсхаран кхоачашдерг-хIинцарх. Из кхоачашцара цар де дIаьдо да: болхнаш кийч ю яь болх бе йолаялийта еза Назранера ниж йола кирпичаш ю завод, яьх чухоошдаь бёза 100 кварталаш йола цIенош, эксплуатацин тIаьа еза Серноводскерча техникума 300 мотгIга лаьрхIа теплоэл, «Алдаичуртский» совхоза фермакомплекс.

Уж дерриге балхаш деш йинъяь йиш яи планагIа 1,2 процента айе еза кхъьсгара оьсарле, духьхьал материалий кхомбарах кассе дилла лаьрхIа 5000 сом ахча. 1,1 процента лоаьца бёза ГIишлой-монтажник балхашка дIабода яь.

Вешта аьлча, массанахьа я бIаьр локхаш хила бёза ПМК-а болхьош. Цар из кхоачаш а кхоач. Балхашка дIабода мах цу шу дуиначча ах шера 83 эзар сома чухьнахьабьккхаб шар.

Хьаьта экономие эттара чIоагIгIа лоаргIаш дала пайда бар гIулакх а дика лел. ПланагIа 6 бёта 14 эзар сом ахчан пайда бе бёзаш бар гIишлошъераш. 32 эзар сомага дIахкхачийтаб ухьаза из пайда.

Шера финиш гарга ме гIерт сихлуш йоаГIа гIишлонхой мастерокаш. Яхье йьнчай бригадин. Къьсгера хIоккасгий яхь. Лаборачиев Iумаран Полонюков Iадрахманей шин бригада юкъ. Хьалхарьыр 70 квартира чуйоаьта цIенош хьалдеш я, шоллагIгIар Экажьсюнгий-Юртара школа уреГIохийтаб хьаьта.

Хьалхле Iумара бригадера я. Хьалхара ах шу илай 150 процент кхоачаш а яь лаьхьча кхьаьгара темпанна йIаьо йолаш а.цу бригада хьинар дока коллектив. Цо мел пIа, мел творчество оарцагIгIойах ховрзда чкх цифрага кьежаза я. БIаьрнаа чух шена болх бе царна хьахийна ахча 33 эзар сом чара я ца хIинца, хIаьта ворхI бетта дIалаьхийтар 146 эзаранега да а кхьаьчаа, цар кхъьсгама оьсарлен пха мел оазбена, мел сихбенна бетташ ха хала лаш. Хьаьта вай лаьхьчий бийша ерригача ГIИШЛ-ас баьча пайда юкъе 12 эзар сом ахча духхьала цу цхьан бригада коллектина дилла а аа. Дожкга беркат дуьл пар лаьхьарча кхъьсгама, оьсарлеиаь. Ишта цар хьинаре кхъьсгарех твоичетво йоцаш болга хьаьськкхаь шар.

Цуьл дукха тIехьайийсан. Полонюков Iадрахмана бригада а. Сиха йотт шер Экажьсюнгий-Юртарча бераша чIоагIга эшаш болла из школьнь хьанн. Шера планагIа 40 эзар сома мажга мара бе ца беза болх хIаиллехь а 80 эзар сомага дIахкхачийтаб цо, 9 эзар сом цIень пайда а луш.

ХIара бетта итогаш ю бригадашта юкъе йьржача яхьа. Хьалхле ыьжача коллектино 100 сом ахча эп. ШоллагIгIар яьккхачуга — 80 сом кIоач.

Цу вай юонача шин бригада цIенхьаттта соперникаш а хинна къьсгара я Белгарорея. Малжка. та. Дёлитов Хожа-Ахьмада. Богатырева Пьяьтамата бригадаш. Дукккача хана Малжка бригадага хинна хIанз Албогачиев Iумара бригадагера ЦIе Айрах.

Дукха ба гIишлошъераша юкъе йоккха балха опыт, творчески къьсгера хоош бона пах. Шиие — Цороева Яхаси Местоева Пьяьтамата цаьжа та Ленина орденан хIкай Дьаьгиева. Дукхача хана денз Назране гIишлош хьаьлъеча кулг йзашка па дуллаш хьабооГIаш ба Харсиева Губати, Еплова Лида, Хашагъьгова Роза, Кузигова Фасиман, кхыба раш.

Духхьал шоай коллектина юкъе яхь а лелаеш барIан гIишлошъераш. Къьлбасела-Хирашкахьара № 611 йолча ПМК-аца социалистически яхье бьинаб уж. Лоалахошта дика хет шоашца яхье бьинача Назранерча гIишлошъераша хьаллле лелаеш, цар района ЦIе байраех яьккхай. Цахьалла шоайла дIа-ъа новкъостал ду шар. Дукха ха йоаьшаш жагIа боаьшаш бисар Назранера гIишлошъераш. Бесланера Дзаурикау Iасхьа хой болча сих-сиха йтар. Шоашка болчох нийсса ах дакъе а дав 300 кубометр жагIа а бенна цIабаккхийтар. Цу гIулайхо чIоагIа новкъостал дир балха темп ца йоккхийтар.

Шоашта хIама нйшача уж а кхайк наьсархошка. Дукха цIеной хьалдир, дукха балхан кхоачашдир Бесланера гIишлошъера. ша Назранера йиъьча ъьшкетта свасх. Ух деношка царна цхьа сагота школа хьалъеча гIо де 10 сар чуваэгIа бригада яхийта кийчуьш ба наьсархоп цхьан кIира.

— Тхо балха вIалла IатккъьргдаI из гIулакх — йоаг Арчаков Ахьмада, бакъьл, царна дожкха новкъостал хургда цох.

М. ЗАНГИЕВ,
тха собкор.

Цифраш факташ

СССР Лаккхъьяьча Советан Президиума Указаца гIишлошъерий Ди оттадаьд 1955 шера. Августа шоллагIча кIирандийнкъа белгалдоаккх из Ди.

9,5 миллион саг лоархI гIишлошъерий армин.

1971—1975 шерашка капиталин вложенеий еррига объем гарга 500 миллиард сом да.

1972 шера болх бе йолаялийтай 400 гаргта керда йоккха пачхьалкхен промышленни предприяти, ништа болх беча предприятента юкъейоаллай дуккха керда цIехьаьна производствина. СССР 50 шу цIераIа Волжски автозавод, Белорусски шинни комбинат ништа кхиирар.

Электроэнергетике ништа болх бе йолаелар йоккхагIойла тепловой электростанцеий Туркмёнски областе — Сургутска, Украине— Углегорски, Запорожски, Узбекистане — Сырдарьински, Талжински ССР — Юкъера Азе агIгара йоккхагIойла Нурекски ГЭС.

ГIишлон - монтажни организацеш планированеи экономически стимулированеи керда система тIа яхара гIулакх деш да.

1972 шера еррига объёмаш 20 процент совгIа гIишлон-монтажни болх чакхбаьккха 500 совгIа гIишлон трестн кхыйолла организацеша хинна цу керддча системаг1а болх бина.

Борисглеби хозрасчета керда форма юкъейоалаяьча Социалистически Къьхьегама Турнала Н. А. Злобина биргада пятилетка шин шера хьаьдаьд 13,5 эзар квартат-нн метр йола наха чубаха дIъ ца, 250 монтаж йола бераш бёш, эзар дешархочоа лаьрхIа школа. Биарча хьайийача гIишлон хьаьжара ца цхьан шера гарга доаш а еш.

1973 шера 80,5 миллиарл сома маьха йола керттера фонлаш балха юкъейоалае лерхI.

Электроэнергетике хьаьлъеш ли та Кривожожеи, Костромской, Харнановски, Эстонски ГРЭС-аш хьаьчь йохьаргьа. Ништа эксплуатане дIаеена кхы езаш а Ленинградски атомни электростанце цхьоалгIа энергоблок.

КПСС ЦК декабрьски (1972 шу) Пленумо капиталин гIишлош лелаяь хьаьчча цIенхьаьна дола кхочамбоацаран белгалдаьлад. Пятилетка кхоалагIча шера керттера терхан гIабохийтарбга хьаьлъеш лаьта заводаш, фабрикаш, совхозаш, колхозаш. Боах бе йолаялийта лаьрхIаца объекташа те хьахийна яхча 1,5-за дукхагIа да.

ЙйслагIча пятилетка керттера бIаь совгIа объекташ Ерригсоюзни ударни комсомольски гIишлош, ьына хьаьхайкаяь я.

КПСС ЦК кхачаяь, дукхен, шуьрен промышленнечаьрга, ца ца цIенашен — социалистически яхь йоаржарга, гIишлош сихагIа хьаьлъеш яхара, производственни мощносташ балха юкъейоалаяра гIишлон организацей колдективай цIийпатяка къьабагIъьяьй.

Уж тIехьахарча итт шера 1100 миллион саг кердача цIеношка чухайна. Из худ капиталистически паччьяьлкхенашца — Англе Франце цхьан хьайнача — баха бёрриге яьх миссеп. ЙйслагIча пятилетке 580 миллион совгIа квадратни метр наха чубаха цIенош хьаьдеш, кхи а 60 миллион сага яьхара хьаьлъеш тоаде лерхI.

1971 — 1972 шерашка кердача квартирашка чухайнаа 23 миллион гарга саг.

«Кавказэнергомонтаж» треста чубоагIа Грозненски монтажни управленне дика къьхьегам а проеб Алексеев Владимир Васильевне пертте лаггя бригада.

1973 шера хьаьлаь дакхха дезаш ба гIишлошъераш служебни пIа, бакъьл 7 ноябрь дIалаьа лерхI из бригада коллектино.

ЙйслагIча пятилетка кхоалагIча, хоадамбеча шера дакхха дезаш ба гIишлошъераш служебни пIа, бакъьл 7 ноябрь дIалаьа лерхI из бригада коллектино.

ЙйслагIча пятилетка кхоалагIча, хоадамбеча шера тIаийца декхараш кхоачашдара яьржача социалистически яхье бёккъа тёлаш къьхьегам ба электросварщикаш М. У. Алексеева, Н. С. Попов, слесарь - монтажник Н. Клинков. Ден норма 130 — 150 процент кхоачашъо пар хIаранг.

СУРТА ТIА: коммунистически къьхьегама ударник, электросварщик Попов Виктор Степанович здапеча монтаж ега.

И. ПЛИЕВА сурт.

ШОАЙ ДЕША ДАЙ БА УЖ

ЙйслагIча пятилетка кхоалагIча, хоадамбеча шера доккхийн бекстоккамен декхараш тIаийнад «Чечнефтьспстрой» треста гIишлонхоной. Уж толлуш кхоачашдара тIагIерттА кхъьсан лоаттабар бахьан долаш дикача къьхьегама соргIатташца накъьбаьхкаб уж гIишлонхочун Дёнка Ухь шера цIьхьиса бутт дIабаьхийтабан цар лаччахьалкхен пачхьалкхен тIаийца социалистически дёкхараш тIехкхочаш цу ден, «Севзапнефтегазстрой» треста колектинаша социалистически яхь делаю цар. Цу яхье а цахьалдаш хьалха латташ хьабоагIа уж. Уж деношка яхье бьинача шин треста гIишлонхоша лаьхьа толлаш итогаш яьчуз тIехьагIа гучадалар «Чечнефтьспстрой» треста колектино хьалхара чохь-ахчанан хьокхар. СССР сельстрой Министерстве карара кIира тёла ЦIе байракх хьаьхара премий хьожажъ пчуна. Иштта боккха толам баккхараш треста гIишлонхой дакъьала бувзаш «Молния» йоаь управленне хьаьтеха.

Уж шера хьаьхара ах шера планагIа эксплуатане дIаяла мел езаш хинна объекташ дикен тIехдёкан оценка лун эксплуатзине дIаеннай трестан гIишлонхоша. Цу юкъа хьалдаь а дакъа эксплуататане дIаеннад 6110 квадратни метр наха чубаха пIеношн, планагIа дIаяла дезаш хинна 3428 квадратни метр мара дан. Советски Беларусе, Вохой-Мартановски райойнкха хьалдаь пIеношкахьара бархI-бархI квартира йола кхо ца, химкане управленна хьаьжажъ ца карара йола пIа, треста боаллошта микрораёне хьалдаьд 70 квартирин ихьа пIа. Цуьл сонгIа треста коллективе ер ер доладелла хьаьтеьь яьлй 23 эзар кор тIарча оалаяьзаяьта йола помещени, 30 эзар квадратни метр теплицаш, «Гавриевский» совхозера торгови центр, «Гипросельхозстрой» ялат долаттабара йола йиъ кхоале, «Победа» винсовхоза сахьата 7,5 кубически метр ПА луш йола котельни, Наурски станице 400 мотгIга йола кинотеатр, граждански тIема туриалаита дола памятник, кхыйола лоарIаеле объекташ. Лоатташ яьлча наччьяьлстен планагIга тIаийнача социалистически дёкхараш хьаьлдё мёл лаьрхIа хинна гIишлошъераш хIинца. Цу ден денз 70 гаргIа чакхъьккхаб гIишлошвоспитательно - технически курсаш, 61 саго лаьрхIа йола курсаш, дикагIойла-опыта школа чакхъьккхаб 32 саго, поллигIйола профессей каринерайбу 96 гIишлонхочо. Шера планагIа шоай квалификаци лаккъе езаш пар 64 инженерно - техническин болхло, кIиаьта хьаьлёча аз шера шоай квалификаци лаккъьяь 80 инженерно-техническин болхло хилар.

Ер шу долалуча хана тIаийнача социалистически дёкхараш еррига чуяьтан дика тIехдохочаяьлъеш хьабоагIа треста гIишлонхой. Цудуьл денгара денга дикагIа куьл цун дерриге технико - экономически хьокхамаш. «Чечнефтьспстрой» треста тIишлошъера организацеша юкъе яьржача социалистически яхье къьхьегара моттиг ла ца кенаш хьабоагIа А. Нанаев керте хьатIана № 557 йолча дIа-юха лелача мехинизированни колонна коллектив. Цо дерригача технико-экономически хьокхамаш лоархI бетта планаш тIаийца социалистически дёкхараш тIехкхочаяьлда. ГешподрядагIа гIишлой-монтажни балхаш дара йолаялийта

КХОМБЕШ ЧУДА ЛЬТТАН БЕРКАТ

СУНЖЕНСКИ РАЙОН: Паччахьалкхенга фийг бола ялат дохкара пятилетка кхаь шера план тІехкхоачашъ ергьа* Ца дойташ ялат чуьнга—массане гІучакх* Комбайн кхай тІара яьлча — кха аха доладе.* Тахан лоархІамегІдар — хІара боахамо соахкеи лурчогІеи тІадиса декхар дизза дІатакхар * Ялат кхедараша денна дош кхочушдьяьд, паччахьалкхенга планан совгІа ялат дохкаш латт* Районашца яхь лелаю* ХІара денна - 1000 тонн ялат дІаийдеча пункте * Ялат кхедараша — денна эша товараш лоаттаду.

КЪАХЬЕГАМА ХЬИНАР АЙДЕННА...

Дуккха балхаш цхьан хана кхочушдае деззи хуьл лаьтта леладораш яккаи хана: лоашІачу хана чуьнга дела хьийкъа ялат, кийчеи дела хьайбаьнга дохкъар, хуа йеза мукъаделлина лаьттан, дІае еза пар тІа керда культураш. Ялат хьокха комбайн йоьалуьча кхай тІа лаьтта оаха нух дакъна деззи а хуу ца. Хьалха латтача боьхьанца іуьйрина ялат тІадолаш хинна кхи еррелеча из чуйнде, тех мукъаделлехкаш, са хьалхе.ча аьье кийчеи, цоллаг.ча іуьйрина кердд культура дІаюьи дІакъу кхай балхаш. Оплт кепаи боачча лаьтта леладенна шоай бола пиггта вІаштІехьбаккхаьр торо хуьлйт техника дикагІа пайда эна, сйхагІа йолча хІанашка кхашкара балхаш чакхдаьх. Иштта болх бен хиларна дуьккача шерашка бе.ча.ьолаш ба лаьтта лелаядара лакха культура йолча Суйжерча «Победа» колхоза механизаторашка. Жидков Виктора куьлгаденга цу колхоза трактороп - кхай бригада ухх шера ка бола ялат чуьнга дикагІа йола балха методаш юкъехкуьл. Дуьхкарлдола ялат хьокхаш Іо а дуалаш чуьл грушповой методагІа болх бу. Районе эгтара хьалха комбайнаш кхаш тІа яха а сиххя болх дІабоьха а вІаштІехьбаьнгда колхозп механизаторий.

Хоьш малдарш уьк шера мнкоп каст-каста дехкача дагІашеп дуьхкача кхашка ялат Іодужадаь, да. Цудухьё ялат лаьттара цІендаь хьалъйи ина хуттйолаш лаьрхІа приспособлеп йоьш йохха йийзар комбайнаш. Цу лаьхье а райопе хьалле «Победа» колхоза механизаторашка яр.

Цу таІпарча гІудайхаша торо хилнйтай колхозхой уьк шера, пятилетка ходдамбеча шера ялат дика хьувькаьв: из чуьнигга дика вІаштІехьлаьхка, паччахьалкхепга фийг бола ялат дохкара пятилетка хьалхара кхаь шера план тІехкхоачашъе.

Гектара тІара 30 цІентперал хІсзнгІа ялат дІаьккхадап колхозе, хІаьта цхьапца йолча участкашкара дьяькхар 40 цептперга а яхоач. Ахха. Попов Николай керт латтача цхьап комбайнера группа чуйпача 1 122 гектара тІара йпь эзар тонн гІрта ялат дьяьпнад. Къаьстта анна хьувькаьбаь колхозе муьк. ЙпаначІа 27 цептнер гектара тІара яхкпа еаап хиппича 35 цептпер яькъхеЙ. Из бе.ъап доЛап - планпгІа пачча.ьъдеяра муьк бохка безаш хиппа бепа а барал бІаь тонн бохкап из колхозо.

КА бола ялат чуьнга участкеп «Путь к коммунизму» яхача колхоза тІехьбара яреп уьйсток ер тІаяхвапар.

— Уьк кхаЙ тІара бастедаьлча духха хІама ца эпаш чакхдоал тхо ялат чуьпга, — йоьш колхозпа председателча Д. Г. Качаропа. — Бакъда, чу тайна кІп кхаЙ дуьхкарІа не хуй лиПгаІа-м хетар со.ъа. Хьажал, пел бохкха, биза бе ка, мергІпал дсппй йолгага гІортапг сопа. Хіаьта а, гой хьоп, мел-пІогІа дуьхадьяь — ка бепа хилар да пз. 38—40 цептнер йолп ухх тІара.

Из дуьшап тхо латтаЙп лаьттагІара вІаьлаьрадаьлап санна гуьпа тІехьашкара гучаюьла йолалар комбайнаш. Уж ерригап 12 я. Царех шпппепа тІа цІе вьшпелап ягІа, цхьапне тІа болх бепп ба Тхаиса Борисп цун гІопча Чаппев Зелимхапи. Ухх шера шоай комбайнаца 180 гектара тІара ялат хьакха дош денпад цар. Из дехкар толамца кхочушдьяь, хьокъера лаьрхІа кегара гектара тІара 30 цептнер яькхай.

Боохаме тайп - таІпарча участкашка кхъьяьгап болп опытни мелаханпзатор Котнев Хьажбекар юкъе вопдап чакхъьлап тІехьбарча шсрашка хьувькъп чуэпа ха «Путь к коммунизму» яхача колхозе. Хіаьта болх чуйпна бе хеап я, ше алатІаьахача мегте, къаьстта комбайна тІа болх бсча хапа, хьалха латтарий муґІаре хулаш а ва яз. Иштта да гІуьйкхйп ухх шера а. Из хьагоЙт цун комбайна тІа яглача карара кара телача цІеча вьшпелоп. Янъ бІаь ах бІаь тонн ялат ьърлад цо ухх сезопах, дІаха кхы оардап а яз. Цуп дпкагІа яреп оамал я шпйна тІадийлъ гІуьлкх цІепа ихочачадеш хІлар, цу гІуьлкха ше бекхтокхаме волга кхетадеп хилар.

Ялат чуэпача хьпнарс дакъп лоацап; болх дика барпа белгалбоалап ба ухъаза иштта комбайнерап Колгап Иван Иванович, Дворопин Иван Семенович, Шъыдепко Николай Парфирович, Чуприн Иван Васильевич, Шъыдепко Николай Петрович, Куппи Иван Федорович, шофер Шаднев Къурейш, трактории лафетапша ббЛх бу Дугаев Петр, Шбпяков Николай, хъмбарап.

— Цу таІпарча пальа хьпнарпа вІаштІехьдьяьнпад тхо ухх шера ялат дика хьувькъап, из лоашІача хапа чуэпа, — йоьш колхозп председателча. — Перрига ка бола ялат 4 849 гектара тІа дІадийпа дар тІа, цупах июль бутт чакхбоалаш 300 гектар мара чуэпа дсппп песпнар, кІаьта 12 эзар тонп ялат а дьяькхар. Мукх цхьа эзар гектар яр тха. Цу тІара 3 160 тонн яьккхай оаха, бакъда «Іа хІара гектара тІара 26 цептнер, хІаьта гурара - дпппача рожеп, кемеп хІара гектара тІара 17 цептнер мара яьппаш.

Кхапшкара яз гІуьлара балхаш кІеспг - дуьха тІехьдуьс. колхозе, кІеЙп а 15 эзар гектар дооаа лаьтта керда культурап дІае кхпйпад, дуьккагІа дьяькхар хпш дехкача лаьтташ тІа а юпп. Цу кхаптта кхй йпппа болабепнаб хІапа колхозхой.

ЦХЬА эзарен вохгІ бІаьп гектара тІара тІа дІапийсъяь яр ухх пІера ка бола культурап Ленпна цІерагІча колхозе.

— Хпш дехкача лаьттай хІара гектара тІара ка болча ялата 10 цептнер мара яькхапп, яхап соайка колхозп яь крпгпа дата йоьалаш хІппаб тха ялат кхедараш, — йоьх колхозп председатела М. А. Мпасаева. — Цудухьа чІоагІга пиз тІабахийта къахьпгар ялат дьувькъадеш. Такап тха массапе а дегап гІоздуьча хьпйта кьа эсхьа да доврах. Райопе гІолла лаьрхІача тха хьувькъап лакха бепе а 24,8 цептнер хІара гектара йоакку оахп.

Іуьйрпна тхпр дожарца йолалу колхоза комбайнаш болх бе, хІаьта сайрпна тхпр дплллаца сацап цар моторпй таташ. Ухххаа болх бен ба духхача - кхашка хІалхле лелаю комбайнерап Кагиров Хьусеп, Джакаев Умар, Кокаев Камалу, ухххаа йоап Пазуеп районера «Красное знамя» яхача колхозо новькъоала яйта кхо комбайн а.

ЧІоагІга теркам бу ухххаа хьувькъап чуэпара юкъе мел эзп службби чуйпна болх бепп яьлапгара. Цо торо хуэлйт еррпна агрегатапца бпзза пайда эпаш болх байта, дерриге балхап цхьатарра дІадахийта, тоЙп - тайпарча организацпопна а техпнческп а бахьанех механизмаш ца сеппйта.

—Шоаш болх па бепп сеца латтарах бсххаза бола гІсрташ комбайперапца шоферапца, шоферапца комбайперапгта бсхк бс гІсрташ бахьапаш дахьа ха дІаьпппад хІп, — яхап дувц Маасаева. Хіапз хІара ялат чуэпача болх бепп мел волгоп хоп ше кхоачашце дсзар фуд, пз мапа кхоачашце дсза. Колхоза шоферапца Гапсуев Іумара, Залаев Аліка, Хаджиев Хіарона, трактористапца Имхаев Вахпе, Ачхпоев Салмапа, Дрпшев Султана дпка Іалашду ялат дІа-юха кхалбра. Ялат чуэпйача кхашкара ча гуодапп, цупах арсіап ден дпка болх бу Шовхалов Сайдахьмада, Ковраеп Джамила, Довкаев Мовзде. Ялх бІаь гсптара тІара гуьдаь ча «Іапіка теха яьпнай из эпсна. Шовшкара хьокхап гоЙташ кхъьеаап ба ьърда ялат шсппдеп бола Хадуева Пасарт, Умпева Халпат, Идпгова Сацпйта.

РАЙОПЕ шьарача мотгпге ядача колхозеп тІехьара ялатап чуэпа йоалду Ордженпкпдзе цІерагІа колхоз. Бакъда, ухх шера Гулаккапп во лелап ухххаа. Эзар гектар совгІа па ка бола ялат. Цупах ах чуйпна дьяпнача хапа колхозо ихьа ъъарел ялх бІаь тонп ыьккхаар. Из хуэ юкъера лаьрхІача хІара гектара тІара 32 цептпер гаргта, райопе гІолла дьякхачуьл 4,5 цептпер дукхата.

— Сохьхьа эдапна терра тІа колхозе паччахьалкхенга дсжа ялат бІарачча барклагІга пятплетках колхозп дсжачуь дукха-та дар, — йоьх колхоза председатела Озадоев Лбос. — бакъда, ухх шера тха тороппп кхы а дпкагІа я. Август бутт болалуп оаха паччахьалкхенга дсжада пал бІаь тонп совгІа ялат. Халкха боахама дсррига ялат дохкара план кхоачапгье цупах хсозагІа дакъа дсйка мара дсзап тха. Планап дуьккагІа ялат дохка а хьайбаппа кхочуьм хиллап концептратаи, тхоашта мел эпш дІадс фу кийчдь дІаоттаде а вІаштІехьларгда тха.

• Лакхепы хьоахаяьча колхозашкарчуэ дуьхка эсалах дел ала бпш бсйлап цап ялат чуэпара балхап ХХ-ча партсъсзда цІерагІча а «Восход» яхача а колхозашка. Бакъда, дика хоалуш да иерзІ эзар гектар гаргта ка бола ялат долча ХІХ-ча партсъсзда цІерагІча колхозе тІехьарча хапапла ахапсп совгІа мара ялат чуэпца далаоп хиллар. Цуп бахьан да ялат чуэпара кпйчо во яр, гІуьлкх доагІлча тайпара вІаштІехь па дакххар, йоЛаш йолча тороиех бпзза пайда па эзар.

Ц. КОТНЕВ.

ЯЛАТ КХЕДЕРИЙ ТОЛАМ

Сихен ца дойташ уьк шера ялат чуэпа эьпна мекларча берригача механизаторашка украпнски комбайнераша дьх кхалкхара могадьв хьал а лоапап масса а оагІораьара хьувькъам чуэпара уйла яь кийчо йпр райоперча ялат кхедераша. Дуккагіа долча боаханапа кхапшка эрабовпя ха хьатІакхачалеп тоаяь дІаоттайпр ерриге уборочпи техника, шпп смепагІа болх бс вІаштІехьлаьрдолаш механизаторапп дІаепйебю, вІаштІехьлъпкхар автотранспорт, трактории лафетап, ДІадахача шсрашка пийслуш хппна кхоачамбоапараш хурглоапап болх бпр.

ЦоагІга уйла тІакхийта йпйзар цтъькха хІапапна а. Хоьш малдарз, уьк шера ялатап ка бокккеп бпзей болап а лакхй а дв, хІаьта каст-каста дслхача догІапна, хьекача мехто Іодужадаь ялатап долап кхап а дуьхп да. Цулуьхе мамогта цІепагІа ялат чуэпгрдолап кофпйпппта лаьрхІа прпспособлеп йоьхпа йпйзар. Из гІуьлкх а дпка вІаштІехьлъпкхар механизаторапца. Хьалхагіа хьокхап касарех Іо а дехкай тІакхпа озпда а обрдап, групповой методагІа ялат хьпкха лаьрхІар.

150 совгІа комбайн дуьхка ха юкъе па йолпйтап цкьатарра арзаьлар кхапшка районе тхъэь нтт эзар гектара тІа кйсдаь ялат чуэпа, из ДІакхуьлап я 250 автб машпп, 48 трактории лафет. Бакъдар аьлча, юхьвапца махеттара дпп дІадсллапар балпап. Къаьстта чІоагІа новькъабоаЙпп йоьа, болх сспабора йоачапа, ялат дужадьяьча кхапшка болх бс хьал дар. Мпйча бёсз далс а 80 процепт совгІа йолча, вепта аьлча 25 эзар гектара тІа дІадийпа ялат хьакха а ьърда а дьяьпнад. Цу тІара колхозапца дьякхад 60 эзар тонп совгІа ялат.

Пятплетка хсоалагІча, хоздам-

СВОДКА

(6-гІа августе тІакхоачаш)

	Суйженски район, Грозненски район	
ДІадийна ялат (хьажжІаш йоапаш)	30285 га	44577 га
Чуйпна ка бола ялат	88 процепт	100 процепт
Дсррига чулсна ма бола ялат	70818 тонн	93389 тонн
Хіара гектара тІара дьякхха ялат	27 цептнер	20,8 цептнер
Паччахьалкхенга ялат дохкара халкъе боахама план	23000 тонн	17650 тонн
Паччахьалкхенга ялат дохкара плапп кхочушъяьр	97 процепт	90 процепт
Дсррига гулдаьр вІашка техача	18500 тонн	17814 тонн
Ялат чуйпна муькъадьяьнпача кхашка керда культурапп дІаер		
— пІае лаьрхІараш	10 эзар гектар	10,4 эзар гектар
— дІайийпараш	7 эзар гектар	6,7 эзар гектар

МАССАНЕ ЮКЪАРА ГІУЛАКХ

Ялат чуэпара алхха юрта боалама болхлой гІуэлкх хппна цаІеш массапе а юкъара ялат ала. Из дика кхета а дсц кийчелар райопера кооператорап.

Кхапкарча бригадапца болх бсц я проавеп волпиш болп 14 бригадп. Цер чу доххап хуэ хІара денна эпаш — доза товарап— гІавлепап, цІплетерап, хпй, конфетап, печепеш, сапа, кхыдарап.

Цуп совгІа хьалха ялат кхедераш промышленни а кпачап а товарапца Іалашбеп лелаш я йпъ автолавка. Цар болх бу Пазуеп оттделепи графпкап. Къаьстта дпка болх бу цар тІа Павлюк Федора, Урузбаев Эльбека. Иоачап ря аьпна, пакъъап телха да аьпп шоай графпкагІа уж бригаде па кхоачап бисап, хІаьта алххя товараш дехка ца Іеш кхапка болх бсп барапта эпача товарий зайпкаш дІапэъю цар. Цу эанкавпна къежеп цІпкпта шоаш - юхабоагІача хапа товараш а дахь.

В. ШАПОВ,
Суженски райпотребсоюза правлепе председатель.

Цхьаккха ка льтта ца уллийташ

Цоагіа къдъыйгар уьк шера «Красная Армия» яхача колхоза лаьтта лелаДдараш гурахь дІабийна муьхп кІап дпка кхедеГ Перташ.

Тахан колхоза кхашка хьАжннача хьувькъапо хьАхьоьх цар хьийга кхъ эехьа дайна доапалга. Ялат сухалбаь чуэпаш латт.

— Тха бригаде, — йоьх колхоза № 2 йолча трактопрко-арен бригада бригадира Фелпн Николай Васпльевпча, — уьк шерп чуэпп деппп дар 1200 гектара тІара гурахь дпйна ялат, 300 гектара тІара муьх чІоагІа хьийкъабар. Юкъера лаьрхІача хІара гектара тІара 27,5 цептнер муьх бабпр тхпна. Иунга дІаьюоччаш хьувькъам чуэпъ оаха кІпна хІара гектара тІара а. Ялат групповой методагІа чуэп.

Колхоза правлепп партпппа организацеп вІаштІехьдьяьхад ялат чуэпача дакъа лоацап болча комбайнерашгеи шоферашгеи материальпп моральпп гІоЙлепап ерпбола гІулакхап ца пІпзарзап хІара колхоза толашагІа вола комбайнер, къона коммунист Чихачов Иэан. Планагіа 540 тонна дехкарах 600 тонна кІап ярда дехкар райпда дар пз уьк сезопах. Цхьабакъда, хьпнар долча комбайнера вІаштІехьдьяьнпад пз дехкар сийлпца яхоачалпе. Цо дош дсппад ерриге ярда, аьпна.

Цупца яхье бйпна, хІара дпйнахьара шоай балха нормаш тех-кхоачапъеп кхъьеаап ба комбайнер Будаппой Иэан Петрович, Коротпп Василий Ильич, хъмбараш.

Комбайнапта кІалхара ялат центральпп хьаттеп, цигара дІа заготзерпоп дІазэача шоаш па кхобеш къаьстта болх бу Іаьрхіа-ферашп Нсткачев Александр, Жданов Апатолий, Калпнпчев Максим, Заягпев Саамап, кхыбараш. Царех Хіарпп 8—10 рейс а еп, тІехкхоачапъеш шоай балха нормап.

Колхоза шпппа а бригаде болх бепп я халкъа тІахьоажамхой постап. Вспгалбаза лов дпкагІгаеп ка-хьапа тІалаожамхой шоплапгІа поста вокхагІар, КПСС член, вссовщпк Дабагпп Пикпплай Хачатурович, № 1 йолча поста вокхагІар, КПСС член, комбайнер Пархомпп Михаил Александрович, поста член, коммупист Торгпев Анатолий Тптовпч, кхыбараш.

Р. МАЛЬСАГОВ.

ХЬУВКЪАМО ДОГ ХЬЕ̄Т

Уьк шера санна ялат дика хьийнъьча хапа нхашка нъьхьоге бозам боагІа.

Цхьацца йолча участкаш тІара 30 цептнера нхоачаш ялат дьякхпдд оЙха. Хіапа тха нхадпса яхаш тт-шийтта цептнер мара йоалап хппнадап, хІапа аьпча леаман бесшка дада уйг, шудухьа лерттіа аха а цІрпа дсагІап дола гІуэлкх да а вІаштІехьдалаш. Хіаьта, аьлап малдарз, дсал де вІаштІехьдаларгга хьежпна мара хьа мпча хуэ хІама.

26 шу да аз механизатор вслап болх бу, 15 шера ялатап чуэпача хапа со комбайна тІа ца хоаш, мегап дола новькъоалап цу лоархІамсча гІуэлкха аз ца деш цхьа шу дІадсзадап. Цупах аз бсарам боагІап доаккап ду, хІапа аьпча ялат Іалама бсрнат да, из чудсздар хоза гІуэлкх да.

Иштта доаккап ду цу гІуэлкха тха групповрча са новькъоастапца комбайнерапца Кагиров Хьусепа, Мадпев Махьмпда. Хьувькъам чуэпа болабпча денз тха нпсппкс комбайн цхьапа лоп, хІаьта тха группа 480 гектара

тІара ялат хьакха а ьърда а дьякхпдд. Цу тІара цхьа эзэр тонн совгІа ялат чуденад алхха оаха кхьпнс.

ДЖАКАЕВ Іумар,
Ленпна цІерагІча колхоза комбайнер.

—Уьк шера санна дика ялат тха колхозо хьувькъадьв шу дагадагІап сопа, — йоьх Ордженпкпдзе цІерагІча колхоза толашагІа вола комбайнера Озадоева Хасапта. — Хіара гектара тІара 30 цептнерал кІсзпгІа дозашп ялат чуэп оаха, хІаьта из тха районе гІолла чуэпача яхо цептнер дукхата да.

Хіапз берриге пиз тІабахийта ялат чуйпна дакхха гІертап кхъьеаап ба лоаман колхоза толашагІа механизаторап. Къаьстта хьпнарс болх бу ухъаза Хасолта. Цун комбайна тІа каст-каста ягІа цІе ьъмпел — хьалха латтап хІпара белгало.

Боьх дика вІаштІехьбаккхар бахьан долап бохкха толам бакххаб кхоачашпа: паччахьалкхенга ка бола ялат шозза дукхагІа дсзпад.

Кострыкин Владимир комбайнерапла болх бу дукха ха я, хІаьта ца хьпнарс дапъа ца лоацап ялат чуэпара компапи чакхъьлап Кирова цІерагІча колхозе. Уьх шепа ца доап деппад украппнцй тІахьехьмгІа хьбжпна ца дойташ сп-хоп ялат чуэпа аьпна.

Лапхара оасарле йолап болх бу цун комбайпс, хІара денна 130—140 процепт хоачашъеп дийнахьара норма.

Кспйоза правлепп цун хьпнарс-ча къаьгегама мах бсш дуккхаза хсставьяь Кострыкпп, премеш тпйпай. Цун комбайпа тІа массе хапа лоп.ап хуэ нарара нара тела цІе ьъмпел.

И. ПЛИЕВА сурташ.

ДОККХА БЕРКАТ

Ялат кхедераша уьк шера бокка толам бакххаб. Дакъеп ам-бараша чудоапа доккха берпат. Цу гІулакхо деша айдаь болаш, чІоагІга ишбайта кхыбараш. Цар торо хуэлйтарча хьачунца ялат сихха докъадс, ахь йпш хургІолча кондпцеча кхоачадеп тоадс. Ялат автомашпппа Пзза Годжсадс а дІачуэпа а йпш ьъда а ворхІ мотгпг кийчьяьй оаха, царех цхьа мотгпг автопоездапта лаьрхІа я. Шпй смепагІа болх бсш я, ялат бсарамах хьачупаш а хпнча тха пункте шп эзар тонна-га кхоачап ялат хьачупа йпш я дспи - бусп.

Соаяка цхьап дийпахь мара пиЙсдлапзар тха эзар топпал согІга ялат хьачупа, уьк шера цу тайпара 12 ди пийсдпнад, хІаьта 20 пюле 1813 тонн ялат хьачупйпар оаха.

Дика болх бу тха лабораторе бохклопца. Цхьап машппа тІарча ялата анализ яра пормагІа 3 мп-пут болча шоозза сихагІа пз гІу-лаях чакхдоаккх цар. Сихсп, дийсп болх бсш бе качсст-вспип-аппаратеп таразай болхаш-меп болхлой а.

Ялат дтхьай снача машппа дпйапа я яь, тарааа тІа пз эза я эпа, тІера ялат Іодоавккап йоаю 3—4 пппут мара ха йоазш, хІаьта цпп смепагІа болх бсча хапа 400 гаргта автомашппа хьачупца вІаштІехьлоап тхп. Цу гІулакха новькъоатап деш дика болх бу слесараша Х. Бароева, М. Хамхоева, ялат хьачупдача мотгпгашцеп ДАС-32 яхача сушпка тІеп болх бсча З. Гсрсповас, М. Гатпевас, Б. Цороевас, Б. Озадоевас, П. Махлоевас. Цар бсча балхах тпйпа да хьачупца ялат дпкса, цІепеп хплар. Цупах дпка кхсташ бу да.

Укх шера, хоьш малдарз, райопсча юрта боахама болххлоа лаьрхІап 22—23 эзар тонп (кхьякхіаш йоапап) ялат паччахьалкхенга дохка, хьажбпап а лаьрхІа хІапа — пятплетка хьалхарча кхаь шера ялат дохкара халкъа боахама план кхочушъеп. Цар пз шоай дош кхочушдерпхап шеко йоапап да. Райопера колхозапца соаххарчуа 8,5 эзар тонп дукхата хьачупдепап ка бола ялат, хІаьта дсррига хьачудепнар — 22 эзар тонп совгІа я да.

А. ШАЛЬНОВ,
Слспцовски ялатап дІапийдеча пункта директор.

СУРТА ТІА: Ордженпкпдзе цІерагІча колхоза Ачалпхерча участке пІа хьапха боалаш хаьа.

И. ПЛИЕВА сурт.

ТАХАН-ЕРРИГСОЮЗНИ ФИЗКУЛЬТУРНИКИЙ ДИ

УНАХЦІЕНОН, ДЕНАЛА ЦІЕЙ

Тахан Ерригсоюзни физкультурникий Ди дезду. Наха догlаlаш оаз цунах кхоналa, куза, унахцІеной пизел пІей яьле.

Ух шера кхалькгамон политически хьанар тайенеча хьалакха дезду советски наха из Ди. Вай республика кхалькгамохоштa лика толамаш карагlдола пІелагlча пятилетка кхоалагlча шера промышленности юртбоахами дегlахкулара задагнеш кхоачашъеча.

«Физически культурен спорта дІахо йолача хана дегlахкулара» КПСС ЦК-ан СССР Министрий Советон бак-соцам кхоачаш а беш республика физкультурни организацеша партийни советски органий новкъостаца шоай беюрте пиу тІабезабу пяьа унахцІеной чІоагlЬера, спортивно-массови болх кхалькгамохи деша багlача кагиройли вахаре шера-гlа юкъебозжабера. Кхоачан хуръба цу хьалкъяьа карагlдаш вараш белгалдеш дола масал доладдича. 1966 шерша ийсйеча 22800 саг духкагlа хиннаб ух цІеро республика физкультурни-ий мугlарашка баргаш. Кхиза вай республика 246512 саг ва предприятеп, совхозий, колхозий, организацей физкультурен спортен секцеюка дакъа лоацаш.

КПСС ЦК-ан СССР Министрий Советон совам арабаьча гІоне тоъал айбалар физкультурни организацей болх. 1966 шера денз республика физкультурни организацеша 153 СССР спорта мастер, 3854 спорта мастерала кандидати I разрядза спортсмени, 360 азар саг «ГТО» значкисташ кхиоьб. Нагахь сазна 1966 шера Российски Федерале физкультурни организацеша цюкъ яьржача социалистически яьке Нохч-ГІалгІай АССР физкультурний коллектив 34 мотт шера хиннаеш дІадахача шера 13-гІча мотт шера яр. Цу факташа хьакъоях вайцна физически культурен спорти кхалькгамхой вахаре шерагІа яржаш дагтош хилар.

Хари хургlаш, нагахь санна вай республике ГТО комплекс тІехьтІехьагІа шерагІа яржаш латт ьалча. Солих Нохч-ГІалгІай АССР Министрай Совето «ГТО» керда комплекс физкультурни вахара юкъенхьара де дезарех» аьина баьча соцамо массе мотт шаша чакъшара физкультурни коллективаша спорта керда комплекс карарзара кхалькгамхой сарлагlбоях. Цу хьакъехь дукха мероприятеп чакъхьахар республика физкультурни коллективаша, предприятеша, организацеша. Нохч-ГІалгІай спортсмонитео «ГІоагІа-ий ГТО комплекса нормаш цхоачашъера физкультурни коллективаша спортаьча организаценошни, пропагандистски, политически дешай планаш. ГТО керда комплекс ювнара хетаяь республикански физкультурни активе чакъъяьккай. ГТО керда комплекс кхалькгамхой вахаре юкъехкхъяьча дика толамаш дахарах республика физкультурни организацеча РСФСР Министрай Совете йолча физически культурап спортен Комитета Сийлен гlоамота ешнаб.

ГТО керда комплекс карарзареч цунна юкъе кхалькгамхоби шарахолн юкъозачен дика толамаш дахкад химкомбината, Ленина цІерагІча гlозненски мехъаьята чакхдоккхуча завод, I мая цІерагІча колхоза, Гудермеса локомотивни депо, иштта кхыча предприятеп, боагламийн физкультурни организацеша. Райошанта юкъе яьржача яьке дикагІа толамаш дахкад Гlозненски района физкультурникий коллективо, 10118 ГТО значкист кийчьаьа шер. Шолагlа мотт яьккай Шалински район, кхоалагlа — Гудермесски район.

Республика физкультурни организацеша бечаа лоарх1амочча балха пхьалоа кхоачамболаран а нийсъу. Республика дукхаха предприятеша, организацеша хІама а доагІача босса кхоачашъен. ГТО керда комплекс карарзара хьакъехь партен правительствоан ьь постановленеш. Халагlа йолча проблемеш цаІ я республике хина станцеп хьалъяр. Сеахк Малгобекан Гудермесен горисполкомаша боахама организацеп декхарийла яьар дика толамаш дола мотт шера нек де Іомаззара станцеп хьалъе, цхьабакъа хІиннаьлца цу хьакъехь района ешнаша дах хІама дан. Уж тайна факташ кхы дукха а йоалзе йинш я.

Прослещене министерстваца, халкъа образоване отделаца, школаш директорана кхеанга йоьйсъо ю ГТО керда комплекс дешаряхоша карарзайтара. Иштта мела лел школаша спортивни площаджаш хьалъяра йолаш яраш тоъарен балхан. Вона хьала тІа я спортивни площадкаш Гlозне, Урус-Мартана, Сунженски, Наурски, Надтеречни, иштта республика кхыча районаш юкъорча образование школашка. Цхьаьнга хІама дан Гlозненски горисполкомон города физкультурни организацеен Заводской района пруда тІен Черноречески Іама тІеа нек де кагиркой Іомабара станцеп хьалелара. Хьала С. М. Кирова цІерагІча салалара парке йола бассейн пайда ца эшаш латта цхоллагІа шу да. Найсачча уж тайна кхоачамболарашна новкъаеле ю республике физически культурен спорти деГlахкулара.

Хьала а, уж мел дийца кхоачамболаран лоллаше а, республика спортивни организацеша карарІдула толамаш дог гІоздохкаш да. Духьхьала цхьан 1973 шера дика толамаш дахк карагІдаьнна СССР спорта мастерата В. Ахмелова, М. Баталова, М. Шамсалова, Х. Орцуева, С. Джамалгинова, С. Хасимикова; тренажолзателеп И. Томирхиянова, С. Куласва, шахматиста В. Дорошкевича, иштта дукхаха кІыбарий. Дог гІозздохкхаш толам бакъдо ваЙ мехкахочо В. Марченкос Европе хьалхара мотт шеккара хетаяь хиннача яьхьашка. Цига спортивни гимнастиках цІелагІа мотт шеккар цо.

Ерригрессийн лоозарашца дакъа лоацаш республика ший лоламан классически стилах кІалотхарпах, яйтача атлетикаш, гимнастикех дика толам баьккхар вай командина, хІьата Росее кхалькгамхой спортивни лоозарашца Нохч-ГІалгІай АССР хержата команда кхоалагІа мотт тиг яьккхар.

Дика толамаш дака Российски Федерацеп СССР-ен яхьашка вай ДСО «Спартак» волейболъни командас, классически стилах кІалотхарпа, самбо; езача атлетика, иштта спорта кхиоьнна тайпаех йолча республика хержата командаше. Лаккача квалификацие спортсменаш кийчьара гІуларакха духьх ниш говззаш дІалу реортйтаца пІи хезача тренерапца нов. Д. Багаева, С. Аврагимова, К. Вассермана, И. Кодзоева, Г. Верждинке, иштта кІмбараша.

Республика физкультурни организацеша хьалхарча латта лелхарш. Талламате безаюкхаме а чоалзане а да. Партийни советски органий новкъостала физически культурен спортен массеоть дегІа а яхьвалш яхь а говзагІа, денал долашагІа бола спортсменаш кийчьара база Іалашъе еза пар.

М. МЕСТОЕВ,
Нохч - ГІалгІай АССР Министрий Советера физически культурен спортен Комитета вокхкагІа вола инструктор.

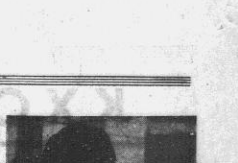

Дукха за Д. Багаевца дуазаденна спортивни дика гІуларакхаш. Царех эттара цунна хІинз лоархІамерца хетар — ух деношка кІалотхарах латтаи С. Хасимикан. Х. Орцуеи дунен чемпионаш хилар. Багаева школа яьккха ва уж шиъ.

Тахан нов. Багаева веза шиъ йоах республика спорт еларана. Дукха безаш тІаийбаб Багаева тренера болх. Хьалха шиъ доІамах кІалотхарах затарах РСФСР чемпион, РСФСР призер — масса гІа уж по толамаш яьлча спортивни яьхьа. Дукха шераш дІаиохап цу хана денз. Дегре тренерий школа чакхъяьккхай, дукха ха а РСФСР заслуженни тренер волаш спортивни школе цо болх бу. Цу хана денз шиъ питомцашта спортивни говзал дІалуш, карагІдай спортивни безам говбаахаш хьавоаІа хьанар дола тренер. Тепа мегарга цун школ лас кхы а дукхагІа чемпионаш кхеберхилараш.

СУРТА ТІА: Д. Багаев, РСФСР заслуженни тренер.

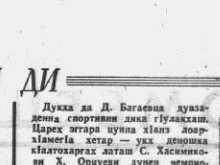

ДУНЕН ЧЕМПИОНАШ

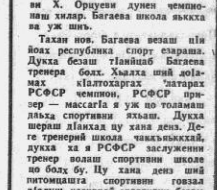

1969 шера денз дІаболарбенна6 С. Хасимикова спортивни цІкъ. Денгара - денга шиъ спортсмен говзал лаккъаш, хІара муьлз минута спорта дІалуш йолча кагирхо зийра тренера Д. Багаева. Цун говзал ирьеш, цунна заняти сиз дукха болх бир цо. Дукха ха яьлаелъа гучалуьлуа дьлар кхоачаш спортсмена толамаш. БІарочача кхъь шера Сов6тски Союза кагирхоштен юниораштен юкъе кІалотхарах латарах хьалхара мотттиаш йолаш хьинера из.

Ух шера Алма-Ате хиннача Ерригрсозни яьхьашка хьалхара мотттиг яьккхар хьинар долча спортсмена. Хьала СССР сборни команда из юкъе вола-м кхо шу а да.

ХІанз, дукха ха йоанщаш Америка ВІашттІехьийтача Штаташка хиннача кІалотхарах латара ченгьалхара мотттиаш доцо медали йоаккхаш дунен чемпион хилар Хасимиков.

СУРТА ТІА: С. Хасимиков.

Дукха ха яц Х. Орцуев спортивни вахаре вена. Хала дар юкъъьаца цюке дешаш волча цунна спортивни заняташка ахл, бакъда, спорто новкъарше яьар дешарш. Халагlдар фу дар яьча яь дар хьалха спортзанятенена яхача, кІезиг - дукха говзал-Іомаьчь ийсархошта тІехьакхе. Цу гІуларакха шпар тоъал ха. Бакъдо, тІехьакха яхьаш ца Іомача кагирхочо эшайора ийсларш йола халонаш. Кастта юх хилар разрядник, тІакхха СССР спорта мастерала кандидат. Бакъда, дукха ха яладелъа Советски Эскаре гІуларх дг тІаийбар.

Цига з цун вІашттІехьдоаш ший спортивни говзал яьш а лакхе.

Хьаьта хІанз хьийга хьа лайнадан, ший дозалах «Дунен чемпион» яьа иІи яьккхай цо.

СУРТА ТІА: Х. Орцуев.

В. ЮНЦЕВИЧА сурташ.

Доазол дехьара

Газетан литературни-художественни альманах

ДЕРРИГАЧА ХАЛКЪИЙ ГІУЛАКХА

Москве хургlоьла Дерригучеп машаг безача пиший конгресс кийчьара шоллагlча Дунен халкъашта юкъерча консультативни вІашагlіхетаро болх беча деношка Фабола Дамиллона, машаца тІехьарча Малийски болаьча тІенаца къмаьл пе лен АПН корреспондента дийзар цунгара къонача шоай лоламеча африкански паччахьалкъенашта болча хургlоьча конгресс пхьаьнга хьакъехь шийна хетар по дувцелга.

— Белгалдаккхаиза дагрдац,— аьлар Фабола Диаллос. — хІанз машаг безача пиший Дерригучеп конгресс бокъаш ю. Цу денна ер гІуларакха хьа торонаш кийсьеша из-лар. Уж хьахилийтаб дунен халкъашта юкъерча хьалакха хиннача лоарх1амоча позитивна хувцамаша. Эттара хьалха — машар чІоагІбера юкъе Советски Союзо лаьцна дахьо, КПСС XXIV съезде тІийлача машара Программа тІа тахкъайкхаза, хьинарчеч лерргаІа чакхйоахачеп машар безача советски ораьсарча политико.

Советски Мехко машаре дахареп цІьатаррарча бокъонерІа цхьана гІуларкхап леладареп пропицийп лаода тІа кхыча мехкий халкъашна лерргаІа машара политика лелаю. Цу денна ер гІуларкхана лерхІарашна маяххара я дукха ха йоаннаш ФРГ-е, США, Франце заха хиннача КПСС ЦК Генеральни - секретара Л. И. Брежнева визиташ а.

Официально вІашагІіхкийтача хана яьча соглашенеша тешаш ду, массане юкъера машар чІоагІбера политикин дІикин ши лола дуцен халкъашта юкъе цхьана леладу гІуларкхан кердача фаза чу доалаш хилара.

Конгресса иденца дукен халкъашта юкъера цхоккам кІаьдбара процессана — вІашагІіхкийтача континенташкара керд-керда наччахьалкъенаш. Из кийчьера кІынаре дакъа лоцу Африка къонача шоай лоламеча наччахьалкъенашца а.

Машар безача пиший Дерригучеп конгресс кийчьяьца дуьзенна дукха ха йоаннаш Мали Республика столице африканских мелкий машар дорабара кхамий комитетей Хьалхара конференцин хилар. Деш хинна кхамаьз хургlара пропагандистски, политически дешай массови пропаганда бокъонца йола халкъа тоябуна хинна вІаоттийтар, атмосферин фон тоха ресурсеша, лаьттен цун кІолара тухьлен, бальотІайн са мел лоцу начча хІамайн дуне лорадара санна лола проблемеи дешаш вахара чакхдоахача, цул соннга 1972 шерза 29 декабре «Іалам лорадера вІоагІдарахи Іалама ресеуселе ликагІа пайла эпарахь» КПСС ЦК. СССР Министрий Совето бакъ соцам тІара хьалоорІа кхыча тектатеп кхоачашъера ханна белгалдоиан а еш уьх адресех хьахвайта: 364051, гоп Грозный, Революце проспект 24, Іалам лорадара общественно-политически Совет

Нохч - ГІалгІай АССР Журналистий Союза Правленеи Іалам лорадара йолча Ерригроссийски общества республикански Советон Іалам лорадара дешашта республикански, районини (городскоЙи), многотиражни газеташ тІа, радиои телевиденеи гІолла дикагІа пропаганда вІашттІехьяккхара конкурс кхайкаю

Конкурса оттаду керттера декхар — кепайоозон пропагаида чІоагІъяр, газеташ, радио, телевиденеи Іалам ленински гІуларх голаш лорадара тІедоазонна массови пропаганда бокъонца йола халкъа тоябуна хинна вІаоттийтар, атмосферин фон тоха ресурсеша, лаьттен цун кІолара тухьлен, бальотІайн са мел лоцу начча хІамайн дуне лорадара санна лола проблемеи дешаш вахара чакхдоахача, цул соннга 1972 шерза 29 декабре «Іалам лорадера вІоагІдарахи Іалама ресеуселе ликагІа пайла эпарахь» КПСС ЦК. СССР Министрий Совето бакъ соцам тІара хьалоорІа кхыча тектатеп кхоачашъера ханна белгалдоиан а еш уьх адресех хьахвайта: 364051, гоп Грозный, Революце проспект. 24, Іалам лорадара общественно-политически Совет

Нохч - ГІалгІай АССР Журналистий Союза Правленеи Іалам лорадара Ерригроссийски общества республикански Советон Іалам лорадара дешашта республикански, районини (городскоЙи), многотиражни газеташ тІа, радиои телевиденеи гІолла дикагІа пропаганда вІашттІехьяккхара конкурс кхайкаю

Конкурса оттаду керттера декхар — кепайоозон пропагаида чІоагІъяр, газеташ, радио, телевиденеи Іалам ленински гІуларх голаш лорадара тІедоазонна массови пропаганда бокъонца йола халкъа тоябуна хинна вІаоттийтар, атмосферин фон тоха ресурсеша, лаьттен цун кІолара тухьлен, бальотІайн са мел лоцу начча хІамайн дуне лорадара санна лола проблемеи дешаш вахара чакхдоахача, цул соннга 1972 шерза 29 декабре «Іалам лорадера вІоагІдарахи Іалама ресеуселе ликагІа пайла эпарахь» КПСС ЦК. СССР Министрий Совето бакъ соцам тІара хьалоорІа кхыча тектатеп кхоачашъера ханна белгалдоиан а еш уьх адресех хьахвайта: 364051, гоп Грозный, Революце проспект. 24, Іалам лорадара общественно-политически Совет

Нохч - ГІалгІай АССР Журналистий Союза Правленеи. Іалам лорадара Ерригроссийски общества Нохч- ГІалгІай республикански Совет.

ІАЛАМ ЛОРАДАРА ДЕША ХЕТАЯЬ ЖУРНАЛИСТИЙ КОНКУРС

Нохч - ГІалгІай АССР журналистий Союза Правленеи Іалам лорадара йолча Ерригроссийски общества республикански Советон Іалам лорадара дешашта республикански, районини (городскойи), многотиражни газеташ тІа, радиои телевиденеи гІолла дикагІа пропаганда вІашттІехьяккхара конкурс кхайкаю

Конкурса оттаду керттера декхар — кепайоозон пропагаида чІоагІъяр, газеташ, радио, телевиденеи Іалам ленински гІуларх голаш лорадара тІедоазонна массови пропаганда бокъонца йола халкъа тоябуна хинна вІаоттийтар, атмосферин фон тоха ресурсеша, лаьттен цун кІолара тухьлен, бальотІайн са мел лоцу начча хІамайн дуне лорадара санна лола проблемеи дешаш вахара чакхдоахача, цул соннга 1972 шерза 29 декабре «Іалам лорадера вІоагІдарахи Іалама ресеуселе ликагІа пайла эпарахь» КПСС ЦК. СССР Министрий Совето бакъ соцам тІара хьалоорІа кхыча тектатеп кхоачашъера ханна белгалдоиан а еш уьх адресех хьахвайта: 364051, гоп Грозный, Революце проспект. 24, Іалам лорадара общественно-политически Совет

Нохч - ГІалгІай АССР Журналистий Союза Правленеи. Іалам лорадара Ерригроссийски общества Нохч- ГІалгІай республикански Совет.

ХАНОЙСКИ МЕХАНИЧЕСКИЧУНЦА ВОШАЛ ДОЛА ЗАВОД

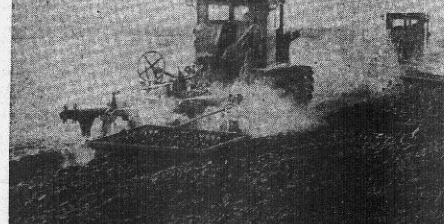

БОЛГАРИ. Варненски округера цхьа юрт Суворова цІерагІа я. Указза 200 шу хьалха сийлахь-вокхахча ярсий волководаш турецки экар доходир. Хьалха, тхьаьн ворхІ шу хьалха ухаза Мичурина цІерагІа йола кооператив йир. ХІанз из бокхка, дика дегІабена боахам бо. 90 процент кхаьнка кІа, хьажжІаш, гиндустриальни-йийнай, 300 гектара тІа комсий плантацеш я. Питомник 4 миллион комсий га ягІа. Уж дуккагІа долча даьхьа Советски Союзо пйю.

СУРТА ТІА: гуразза культуран дІаера лаьтта оахаш датт.

Центрлфото—ТАСС сурт.

Машар безача пиший конгресс кийчьера дуьзенна дукха ха йоаннаш Мали Республика столице африканских мелкий машар дорабара кхамий комитетей Хьалхара конференцин хилар. Деш хинна кхамаьз хургlара пропагандистски, политически дешай массови пропаганда бокъонца йола халкъа тоябуна хинна вІаоттийтар, атмосферин фон тоха ресурсеша, лаьттен цун кІолара тухьлен, бальотІайн са мел лоцу начча хІамайн дуне лорадара санна лола проблемеи дешаш вахара чакхдоахача, цул соннга 1972 шерза 29 декабре «Іалам лорадера вІоагІдарахи Іалама ресеуселе ликагІа пайла эпарахь» КПСС ЦК. СССР Министрий Совето бакъ соцам тІара хьалоорІа кхыча тектатеп кхоачашъера ханна белгалдоиан а еш уьх адресех хьахвайта: 364051, гоп Грозный, Революце проспект. 24, Іалам лорадара общественно-политически Совет

Нохч - ГІалгІай АССР Журналистий Союза Правленеи. Іалам лорадара Ерригроссийски общества Нохч- ГІалгІай республикански Совет.

ТАХАНИ КХОАНЕИ ХУРГlА

11 август

I программа

В. И. Ленина цІерагІа майда. 10.00, Берий клубий командай эстафе-та.

В. И. Ленина цІерагІа культура Дворец. 11.00 — Болх бу «Малышок» кхача кинотеатрехь. «Ворота красо-ланнаи косе» яха художественни кинофильм. 11.00. Бакъ дерриге-ллаьстаца ю. Бакъ дерриге-ллаьстаца ю. Бакъ дерриге-ллаьстаца ю